

АНОТАЦІЇ

Григорій Пустовіт

Теоретико–прикладні конструкти соціально–педагогічної роботи у закладах позашкільної освіти

У статті визначено й схарактеризовано сучасний стан системи позашкільної освіти в Україні, виокремлено змістові характеристики ключових конструктів соціально–педагогічної роботи з учнівською молоддю, якій надається обов’язково розвивальне, соціально адаптаційне і соціалізуюче спрямування, тим самим сприяючи не лише розвитку інтелектуальних творчих здібностей учнівської молоді, а й постійній творчій взаємодії та емоційній співпраці всіх суб’єктів освітньо–виховного процесу. Актуалізовано увагу на необхідності створення комфортних умов для навчання у цих закладах освіти, зміст якої безпосередньо спрямовуються не лише на усвідомлення й засвоєння учнівською молоддю системних знань, умінь і навичок їх застосування, але й, що є найважливішим, на формування ціннісних орієнтацій і системи цінностей.

Ключові слова: теоретико–прикладний конструкт, учнівська молодь, заклади позашкільної освіти, соціально–педагогічна робота, освітньо–виховний процес.

Григорій Пустовіт

Теоретико–прикладные конструкты социально–педагогической работы в учреждениях дополнительного образования

В статье дана характеристика современному состоянию системы внешкольного образования в Украине, выделены содержательные характеристики ключевых конструктов социально–педагогической работы с учащейся молодежью, которая имеет обязательно развивающее, социально адаптационное и социализирующую направления, тем самым способствует не только развитию интеллектуальных творческих способностей учащейся молодежи, но и предполагает постоянное творческое взаимодействие и эмоциональное сотрудничество всех субъектов образовательно–воспитательного процесса. Актуализировано внимание на необходимости создания комфортных условий для учащихся в процессе обучения в этих учебных заведениях, содержание образования в которых непосредственно направлено не только на осознание и усвоение учащимися системных знаний, умений и навыков их применения, но и, что важнее всего, на формирование ценностных ориентаций и системы ценностей.

Ключевые слова: теоретико–прикладной конструкт, учащаяся молодежь, учреждения внешкольного образования, социально–педагогическая работа, образовательно–воспитательный процесс.

Gregory Pustovit

Theoretical and applied constructs of social and pedagogical work in institutions of extracurricular education

The article describes and describes the current state of the system of out-of-school education in Ukraine, outlines the key characteristics of key constructs of social and pedagogical work with student youth, which is necessarily developed, socially adaptive and socializing, thus contributing not only to the development of intellectual creative abilities of student youth, but also the constant creative interaction and emotional cooperation of all subjects of the educational process. Actual attention is paid to the need to create comfortable conditions for studying in these educational institutions, the content of which is directed not only to the awareness and assimilation of systemic knowledge, skills and skills of their application, but also, most important, on the formation of value orientations and values system.

Key words: theoretical and applied construct, pupils' youth, institutions of extracurricular education, social and pedagogical work, educational and educational process.

Олена Балдинюк

Особливості соціальної роботи з людьми похилого віку

У статті розкрито особливості сучасної системи соціальної роботи з людьми похилого віку, яка належить до найбільш пріоритетних у системі соціального захисту населення в Україні та в багатьох країнах світу. У роботі зроблено акцент на досвіді європейських країн, де протягом десятиліть функціонують стійкі моделі соціальної роботи з названою категорією населення.

Наголошено, що у старості відбуваються зміни особистості, що об'єднують різноманітний набір якостей, які рідко зустрічаються в одній людині. Тому існує необхідність розгляду різних класифікацій соціально-психологічних типів старості та тих факторів, які впливають на спосіб життя людей у літньому віці. Так, за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, населення віком від 60 до 74 років визнано людьми похилого віку, від 75 до 89 років – старечим, від 90 років і старше – віком довгожителів. З позиції соціальної роботи пропонується така класифікація: від 61 року до 74 років – люди похилого віку; від 75 до 90 років – старечий вік; від 90 років – категорія довгожителів.

Також у статті розкрито соціальні, психологічні та фізіологічні характеристики людей похилого віку. Висвітлено головні проблеми, які доводяться долати людям похилого віку. Теоретичний аналіз показав, що старіння людини – складний процес, у якому біологічні фактори тісно пов'язані із соціальними. Похилий вік накладає відбиток на життєдіяльність людини (припинення або обмеження трудової діяльності, зміна системи цінностей, способу життя, звуження кола спілкування тощо). До основних проблем, що постають перед людьми похилого віку, можна віднести низьке матеріальне забезпечення, зниження фізичної активності, погіршення стану здоров'я, низький рівень якості медичних послуг, байдуже ставлення близьких, переживання, викликані хворобою або втратою близьких людей. У зв'язку із зайнятістю дітей, розривом сімейно-родинних відносин, літні люди часто залишаються наодинці зі своїми невирішеними проблемами та змушені звертатися за допомогою до соціальних служб.

Також у роботі охарактеризовано форми та методи соціальної роботи, що спрямовані на цю категорію українського суспільства.

Ключові слова: соціальна робота, люди похилого віку, проблеми людей похилого віку, літні люди, досвід зарубіжних країн, соціальний захист, соціальне обслуговування, форми соціальної роботи.

Елена Балдынюк

Особенности социальной работы с людьми пожилого возраста

В статье раскрыты особенности современной системы социальной работы с пожилыми людьми, которая относится к числу наиболее приоритетных в системе социальной защиты населения в Украине и во многих странах мира. В работе делается акцент на опыт европейских стран, где в течение десятилетий функционируют устойчивые модели социальной работы с данной категорией населения.

Отмечается, что в старости происходит изменение личности, насыщенное разнообразным набором качеств, которые редко встречаются в одном человеке. Поэтому существует необходимость рассмотрения различных классификаций социально-психологических типов старости и тех факторов, которые влияют на образ жизни людей в пожилом возрасте. Так, по данным Всемирной организации здравоохранения, население в возрасте от 60 до 74 лет признано людьми пожилого возраста, от 75 до 89 лет – старческого, от 90 лет и старше – возраста долгожителей. С позиции социальной работы предлагается следующая классификация: от 61 года до 74 лет – пожилые люди; от 75 до 90 лет – старческий возраст; от 90 лет – категория долгожителей.

Также в статье раскрыты социальные, психологические и физиологические характеристики людей пожилого возраста. Освещены главные проблемы, которые сопутствуют пожилым людям. Теоретический анализ показал, что старение человека – сложный процесс, в котором биологические факторы тесно связаны с социальными. Преклонный возраст накладывает отпечаток на жизнедеятельность человека (прекращение или ограничение трудовой деятельности, изменение системы ценностей, образа жизни,

сужение круга общения и т.п.). К основным проблемам, которые возникают перед стариками, можно отнести низкое материальное обеспечение, снижение физической активности, ухудшение состояния здоровья, низкий уровень качества медицинских услуг, равнодушное отношение близких, переживания, вызванные болезнью или потерей близких людей. В связи с занятостью детей, разрывом семейно-родственных отношений, пожилые люди часто остаются наедине со своими нерешенными проблемами и вынуждены обращаться за помощью в социальные службы.

Также в работе охарактеризованы формы и методы социальной работы, направленные на эту категорию украинского общества.

Ключевые слова: социальная работа, старики, проблемы пожилых людей, пожилые люди, опыт зарубежных стран, социальная защита, социальное обслуживание, формы социальной работы.

Olena Baldyniuk

Features of social work with elderly people

The article reveals the features of the modern system of social work with the elderly, which is one of the most priority in the system of social protection of the population in Ukraine and in many countries of the world. The paper focuses on the experience of European countries, where for decades there are stable models of social work with this category of population.

It is noted that in old age there is a change of personality, rich in a diverse set of qualities that rarely occur in one person. Therefore, there is a need to consider various classifications of socio-psychological types of old age and those factors that affect the way of life of people in the elderly. Thus, according to the World Health Organization, the population aged 60 to 74 is recognized as elderly, from 75 to 89 years old – senile, from 90 years and older – the age of long-term residents. From the position of social work, the following classification is proposed: from 61 to 74 years old, the elderly; from 75 to 90 years old – old age; from 90 years – the category of longevity.

Also, the social, psychological and physiological characteristics of elderly people are disclosed in the article. The main problems that accompany the life of the elderly are highlighted. The theoretical analysis has shown that human aging is a complex process in which biological factors are closely related to social ones. Old age imposes an imprint on human livelihoods (termination or restriction of labor activity, change in the system of values, lifestyle, narrowing the circle of communication, etc.). The main problems facing the elderly include low material support, reduced physical activity, deterioration of health, low quality of medical services, indifferent attitude of relatives, experiences caused by illness or loss of loved ones. Due to the employment of children, the breakdown of family-related relationships, older people often remain alone with their unresolved issues and are forced to seek help from social services.

The paper also describes the forms and methods of social work that are aimed at this category of Ukrainian society.

Key words: social work, the elderly, the problems of the elderly, elderly people, the experience of foreign countries, social protection, social services, forms of social work.

Ірина Карпич

Соціалізація особистості в сімейному середовищі

У статті узагальнено наукові підходи до проблеми соціалізації особистості в сімейному середовищі. Встановлено, що сім'я є первинним і основним інститутом соціалізації, це та соціальна група, яка передає дитині частину соціального досвіду, впливає на формування її базових установок, забезпечує психологічну підтримку, здійснює життєдіяльність на основі спільного економічного, побутового, морального, психологічного укладу, виховання дітей.

Ключові слова: соціалізація, сім'я, соціалізація особистості, особистість, сімейне середовище, мала соціальна група, інститут соціалізації, інститут сім'ї.

Ирина Карпич

Социализация личности в семейной среде

В статье обобщены научные подходы к проблеме социализации личности в семейной среде. Установлено, что семья является первичным и основным институтом социализации, это та социальная группа, которая передает ребенку часть социального опыта, влияет на формирование его базовых установок, обеспечивает психологическую поддержку, осуществляет жизнедеятельность на основе общего экономического, бытового, нравственного, психологического уклада, воспитания детей.

Ключевые слова: социализация, семья, социализация личности, личность, семейная среда, малая социальная группа, институт социализации, институт семьи.

Iryna Karpych

Socialization of personality in the family environment

The article generalizes the scientific approaches to the problem of socialization of the individual in the family environment. It has been established that the family is the primary and the main institution of socialization, that is, a social group that passes on the child part of social experience, affects the formation of its basic settings, provides psychological support, carries out vital activity on the basis of a common economic, everyday, moral, psychological structure, parenting.

Keywords: socialization, family, socialization of personality, personality, family environment, small social group, institute of socialization, institute of family.

Наталія Коляда, Олена Поліщук,

Психосоціальна допомога підліткам із суїцидальною поведінкою

У статті розкрито особливості суїцидальної поведінки учнівської молоді. Запропоновано методи виявлення суїцидальної поведінки та умови допомоги дітям, які перебувають у групі ризику. Надано рекомендації для соціальних педагогів, практичних психологів, класних керівників, кураторів груп, батьків з надання допомоги підліткам, у яких виявлено ознаки суїцидальної поведінки.

Ключові слова. Суїцид, суїцидальна поведінка, психосоціальна допомога, умови, профілактика, технології соціально-педагогічної роботи, підліток, групи ризику.

Наталья Коляда, Елена Полищук,

Психосоциальная помощь подросткам с суицидальным поведением

В данной статье раскрываются особенности суицидального поведения учащейся молодежи. Предлагаются методы выявления суицидального поведения и условия помощи детям, которые находятся в группе риска. Предоставляются рекомендации для социальных педагогов, практических психологов, классных руководителей, кураторов групп, родителей по оказанию помощи подросткам, у которых обнаружены признаки суицидального поведения.

Ключевые слова. Суицид, суицидальное поведение, психосоциальная помощь, условия, профилактика, технологии социально-педагогической работы, подросток, группы риска.

Natalia Kolyada, Elena Polishchuk

Psycho-social assistance to adolescents with suicidal behavior

This article reveals the features of suicidal behavior of students. Methods of detection of suicidal behavior and conditions of help to children who are at risk are offered. Recommendations are provided to social teachers, practical psychologists, class teachers, group curators, parents to assist adolescents in identifying signs of suicidal behavior.

Keyword. Suicide, suicidal behavior, psychosocial care, conditions, prevention, technologies of socio-pedagogical work, teenager, risk groups.

Ольга Матрос

Центри соціально-психологічної реабілітації для дітей та молоді з інвалідністю як заклади соціального захисту в Україні

У статті висвітлено специфіку соціального захисту осіб з інвалідністю, що є складовою діяльності держави, охарактеризовано особливості функціонування центрів соціально-психологічної реабілітації для дітей та молоді з функціональними обмеженнями, які займаються розв'язанням проблем дітей та молоді з інвалідністю в Україні. Наведено у дослідженні основні завдання центрів, зокрема, надання психологічних, соціально-педагогічних, соціально-медичних, юридичних та інформаційних послуг дітям та молоді з інвалідністю і членам їхніх сімей.

Ключові слова: інвалідність, центр реабілітації, соціальний захист, адаптація, корекція, діагностика, соціально-психологічна підтримка.

Ольга Матрос

Центры социально-психологической реабилитации детей и молодежи с инвалидностью как учреждения социальной защиты в Украине

В статье отражены особенности социальной защиты лиц с инвалидностью, которая является составляющей деятельности государства; охарактеризованы особенности функционирования центров социально-психологической реабилитации для детей и молодежи с функциональными ограничениями, которые занимаются решением проблем детей и молодежи с инвалидностью в Украине. В исследовании основные очерчены задания центров, в частности, предоставление психологических, социально-педагогических, социально-медицинских, юридических и информационных услуг детям и молодежи с инвалидностью и членам их семей.

Ключевые слова: инвалидность, центр реабилитации, социальная защита, адаптация, коррекция, диагностика, социально-психологическая поддержка.

Olga Matros

Center for social and psychological rehabilitation of children and youth with disabilities how to establish social protection in Ukraine

Social defence of persons with disability, that are the constituent of activity of the state, is reflected in the article, the features of functioning of center of socialpsychological rehabilitation are described for children and young people with functional limitations that engage in the decision of problems of children and young people with disability in Ukraine. Basic tasks to the center are driven to research, in particular, grant of psychological, social pedagogical, social medical, legal and informative services to the children and young people with disability and members of their families.

Keywords: disability, center of rehabilitation, social defence, adaptation, correction, diagnostics, socialpsychological support.

Юлія Підвальна, Анастасія Дзьонь

Соціальна підтримка сімей одиноких матерів: вітчизняний і зарубіжний досвід

У статті охарактеризовано соціальну підтримку сімей одиноких матерів та одиноких батьків як об'єктів соціальної політики держави. Висвітлено досвід соціальної підтримки сімей одиноких матерів в Україні та за кордоном. Проаналізовано роль та місце соціального працівника у роботі із сім'ями одиноких матерів. Проаналізовано зміст понять «дитинство», «материнство» та «монобатьківські сім'ї». Виокремлено та систематизовано ряд законів і довготривалих програм Президентом України про надання допомоги та певних гарантій для життєзабезпечення дітей і сім'ї.

Ключові слова: дитинство, материнство, батьківство, монобатьківські сім'ї, шлюбно-сімейні відносини, державна допомога, соціальні служби, пільги, вагітність, розлучення.

Юлія Подвальна, Анастасія Дзень

Социальная поддержка семей одиноких матерей: отечественный и зарубежный опыт

В статье охарактеризована социальная поддержка семей одиноких матерей и одиноких родителей как объектов социальной политики государства. Освещен опыт социальной поддержки семей одиноких матерей в Украине и за рубежом. Проанализирована роль и место социального работника в работе с семьями одиноких матерей. Проанализировано содержание понятий «детство», «материнство» и «монобатькивські семьи». Выделены и систематизированы ряд законов и долгосрочных программ Президентом Украины о предоставлении помощи и определенных гарантий для жизнеобеспечения детей, и семьи.

Ключевые слова: детство, материнство, отцовство, монобатькивські семьи, брачно семейные отношения, государственная помощь, социальные службы, льготы, беременность, развод.

Yullia Pidvalna, Anastasia Dzon

Social support of one of the family families: experience in Ukraine and borders

The article describes the social support of families of single mothers and single parents as objects of social policy of the state. The experience of social support of single mothers families in Ukraine and abroad is described. The role and place of a social worker in work with single mothers families is analyzed. The content of the concepts of «childhood», «motherhood» and «mono-foster families» are analyzed. A number of laws and long-term programs by the President of Ukraine on the provision of assistance and certain guarantees for the life support of children and the family are singled out and systematized.

Key words: childhood, motherhood, fatherhood, mono-father families, marriage-family relations, state aid, social services, privileges, pregnancy, divorce.

Майя Перфільєва, Алла Войтовська

Розвиток інклюзивного туризму в Україні: соціальний аспект

У статті висвітлено важливість розвитку інклюзивного туризму в Україні. Розкрито реальний стан розвитку інклюзивного туризму в Україні, особливості сільського та водного туризму. Визначено принципи забезпечення комфортності для людей з інвалідністю, способи упровадження рекреаційних програм для осіб з інвалідністю. Проаналізовано діяльність благодійних організацій, які опікуються проблемами осіб з інвалідністю. Виокремлено проблеми інклюзивного туризму в Україні. Запропоновано рекомендації господарям осель щодо організації агротуризму в Україні для осіб з інвалідністю. Розкрито внесок Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини в розвиток інклюзивного туризму.

Ключові слова: особи з інвалідністю, інклюзивний туризм, соціальний, подолання бар'єрності, суспільство, потреби, аспект, дискримінація, доступність.

Майя Перфильева, Алла Войтовская

Развитие инклюзивного туризма в Украине: социальный аспект

В статье освещена важность развития инклюзивного туризма в Украине. Раскрыто реальное состояние развития инклюзивного туризма в Украине, особенности сельского и водного туризма. Определены принципы обеспечения комфортности для людей с инвалидностью, способы внедрения рекреационных программ для лиц с инвалидностью. Проанализирована деятельность благотворительных организаций, которые занимаются проблемами людей с инвалидностью. Выделены проблемы инклюзивного туризма в Украине. Предложены рекомендации хозяевам домов по организации агротуризма в Украине для лиц с инвалидностью. Раскрыт вклад Уманского государственного педагогического университета имени Павла Тычины в развитие инклюзивного туризма.

Ключевые слова: лица с инвалидностью, инклюзивный туризм, социальный, преодоление барьерности, общество, потребности, аспект, дискриминация, доступность.

Mayya Perfilieva, Alla Voitovska

The development of inclusive tourism in Ukraine: the social aspect

The article highlights the importance of the development of inclusive tourism in Ukraine. The aim is to reveal the real state of development of inclusive tourism in Ukraine. The principles of providing comfort for people with disabilities are determined. The features of rural and water tourism are revealed. Methods of implementation of recreational programs for persons with disabilities are determined. The activity of charitable organizations dealing with the problems of persons with disabilities is analyzed. Problems of inclusive tourism in Ukraine are singled out. Recommendations are offered to homeowners regarding the organization of agritourism in Ukraine for persons with disabilities. The contribution of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University to the development of inclusive tourism is revealed.

Key words: persons with disabilities, inclusive tourism, social, overcoming barriers, society, needs, aspect, discrimination, accessibility.

Ирина Албул

Лідерство у соціальній роботі: теоретичний аспект

У статті розглянуто соціальну роботу як діяльність конкретних соціальних служб та агенцій, які мають певну систему управління. Доведено, що особливого значення набуває управління соціальною роботою в умовах діяльності мультидисциплінарної команди. Наголошується, що необхідною умовою фундаментальної підготовки фахівців у сфері управління є формування творчо активної особистості, здатної раціонально використовувати власні сили і можливості середовища діяльності, сприяння оволодінню фахівцями методологією і практикою результативного управління поведінкою і взаємодією людей шляхом ефективного використання лідерських якостей, стилів, методів впливу. Представлено частковий аналіз теорій лідерства та підходів до визначення значущих чинників ефективного лідерства (традиційні концепції лідерства): підхід із позиції особистісних якостей, поведінковий підхід, ситуативний підхід.

Ключові слова: соціальна робота, управління, лідерство, теорії лідерства.

Ирина Албул

Лидерство в социальной работе: теоретический аспект

В статье рассмотрена социальная работа как деятельность конкретных социальных служб и агентств, которые имеют определенную систему управления. Доказано, что особое значение приобретает управление социальной работой в условиях деятельности мультидисциплинарной команды. Отмечается, что необходимым условием фундаментальной подготовки специалистов в области управления является формирование творчески активной личности, способной рационально использовать свои силы и возможности среды деятельности, содействие овладению специалистами методологией и практикой результативного управления поведением и взаимодействием людей путем эффективного использования лидерских качеств, стилей, методов воздействия. Представлен частичный анализ теорий лидерства и подходов к определению значимых факторов эффективного лидерства (традиционные концепции лидерства): подход с позиции личных качеств, поведенческий подход, ситуационный подход.

Ключевые слова: социальная работа, управление, лидерство, теории лидерства.

Iryna Albul

Leadership in social work: theoretical aspect

The article deals with social work as the activity of specific social services and agencies with a certain management system. It has been proved that the management of social work in the context of the multidisciplinary team is of particular importance. It is emphasized that the necessary condition for fundamental training of specialists in the field of management is the formation of a creative personality capable of rationally using their own forces and opportunities of the environment, facilitating the mastery of specialists by the methodology and practice of effective management of behavior and interaction of people through the effective use of leadership qualities, styles, methods of influence. A partial analysis of theories of leadership and approaches to the identification of significant factors of effective leadership (traditional leadership concepts) is presented: an approach from the standpoint of personal qualities, behavioral approach, situational approach.

Key words: social work, management, leadership, theory of leadership.

Оксана Кравченко

Гендерний підхід до вивчення навчальної дисципліни «Історія соціальної роботи»

У статті на основі аналізу наукових праць, упровадження інноваційних форм навчальної діяльності, опитування учасників освітнього процесу встановлено, що гендерний підхід під час вивчення навчального курсу «Історія соціальної роботи» сприяє формуванню світоглядних переконань та професійної компетентності майбутніх соціальних працівників стосовно дотримання принципу гендерної рівності. Доведено, що залучення студентів до гендерних досліджень дозволяє поглибити науковий пошук, увести в науковий дискурс інформацію про внесок жінки в історію соціальної роботи, зіставити його із чоловічим, вивчити процес їх взаємодії, простежити непростий шлях установлення рівноправ'я між чоловіком і жінкою.

Ключові слова: гендер, історія соціальної роботи, соціальний працівник, особистість, студент, освітній процес.

Оксана Кравченко

Гендерный подход к изучению учебной дисциплины «История социальной работы»

В статье на основе анализа научных работ, внедрения инновационных форм учебной деятельности, опроса участников образовательного процесса установлено, что гендерный подход в процессе изучения учебного курса «История социальной работы» способствует формированию мировоззренческих убеждений и профессиональной компетентности будущих социальных работников по соблюдению принципа гендерного равенства. Доказано, что привлечение студентов к гендерным исследованиям позволяет углубить научный поиск, ввести в научный дискурс данные о вкладе женщины в историю социальной работы, сопоставить его с мужским, изучить процесс их взаимодействия, проследить непростой путь установления равноправия между мужчиной и женщиной.

Ключевые слова: гендер, история социальной работы, социальный работник, личность, студент, образовательный процесс.

Oksana Kravchenko

Gender approach in the process of studying the discipline «History of Social Work»

In the article, based on the analysis of scientific works, the introduction of innovative forms of educational activities, the survey of participants in the educational process, it has been established that the gender approach in the process of studying the course «History of social work» contributes to the formation of ideological beliefs and professional competence of future social workers in respect to the principle of gender equality. It is proved that the involvement of students in gender studies enables to deepen scientific research, introduce into the scientific discourse the contribution of women in the history of social work, to compare it with men, to study the process of their interaction, to trace the difficult way of establishing equal rights between men and women.

Key words: gender, history of social work, social worker, personality, student, educational process.

Шевчук Оксана

Самовиховання та саморегуляція у контексті розвитку особистості студента

У статті на основі теоретичного обґрунтування наукової проблеми, вивчення сучасної практики розкрито важливість процесів самовиховання та саморегуляції у контексті розвитку особистості студента. Схарактеризовано поняттєво-категоріальний апарат та розкрито суть і структуру процесу самовиховання. Встановлено, що процеси самовиховання і саморегуляції являють собою свідому практичну діяльність, спрямовану на більш повну реалізацію людиною себе як особистості. Самовиховання – це формування людиною своєї особистості відповідно до свідомо поставленої мети. З точки зору психології, самовиховання – це усвідомлювана діяльність людини, яка спрямована на удосконалення самої себе, на вироблення позитивних рис, якостей, звичок і подолання негативних. З'ясовано, що сучасне розуміння педагогічного феномену «самовиховання» ґрунтується на засадах свідомої життєтворчості особистості, її здатності до самоактуалізації, самоорганізації й саморегуляції власного розвитку. При цьому самовиховання розглядається не тільки як система спеціальних методів і прийомів самовдосконалення, а і як організація способу життя студента з метою досягнення високого рівня особистісного й професійного розвитку.

Ключові слова: самовиховання, саморегуляція, саморозвиток, самовдосконалення, самооцінка, самопізнання, самоставлення, методи самовиховання, програма самовиховання, особистість.



Шевчук Оксана

Самовоспитание и саморегуляция в контексте развития личности студента

В статье на основе теоретического обоснования научной проблемы, изучения современной практики раскрыта важность процессов самовоспитания и саморегуляции в контексте развития личности студента. Охарактеризован понятийно-категориальный аппарат, раскрыта сущность и структура процесса самовоспитания. Установлено, что процессы самовоспитания и саморегуляции представляют собой сознательную практическую деятельность, направленную на более полную реализацию человеком себя как личности. Самовоспитание – это формирование человеком своей личности в соответствии с сознательно поставленной целью. С точки зрения психологии, самовоспитание – это осознаваемая деятельность человека, направленная на совершенствование самого себя, на выработку положительных черт, качеств, привычек и преодоление отрицательных. Выяснено, что современное понимание педагогического феномена «самовоспитание» основывается на принципах сознательного жизнетворчества личности, ее способности к самоактуализации, самоорганизации и саморегуляции собственного развития. При этом самовоспитание рассматривается не только как система специальных методов и приемов самосовершенствования, но и как организация образа жизни студента с целью достижения высокого уровня личностного и профессионального развития.

Ключевые слова: самовоспитание, саморегуляция, саморазвитие, самосовершенствование, самооценка, самопознание, самоотношение, методы самовоспитания, программа самовоспитания, личность.

Shevchuk Oksana

Self-governance and self-regulation in the context of student personality development

In the article on the basis of the theoretical substantiation of the scientific problem, the study of modern practice, the importance of the processes of self-education and self-regulation in the context of the development of the student's personality is revealed. The conceptual-categorical apparatus is described and the essence and structure of the process of self-education are revealed. It is established that the processes of self-education and self-regulation represent conscious practical activity, aimed at a more complete realization of the person himself as a person. Self-education is the formation of a person of his personality in accordance with the consciously set goal. From the point of view of psychology, self-education is a conscious activity of a person, aimed at improving oneself, in developing positive traits, qualities, habits and overcoming negative ones. It is revealed that modern understanding of pedagogical phenomenon of self-education is based on the principles of conscious life-creation of the person, its ability to self-actualization, self-organization and self-regulation of own development. In this self-education is considered not only as a system of special methods and techniques of self-improvement, but also as an organization of the student's lifestyle in order to achieve a high level of personal and professional development.

Key words: self-education, self-regulation, self-development, self-improvement, self-esteem, self-knowledge, self-assessment, self-education methods, self-education program, personality.